

Студент 4 курсу
факультету обліку і аудиту ХНЕУ

АУДИТ РОЗРАХУНКІВ ІЗ ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ ТА ПОКУПЦЯМИ ЗА ПРИДБАНІ (РЕАЛІЗОВАНІ) ТОВАРИ

Анотація. Теоретично обґрунтовано визначення поняття "товарна операція". Систематизовано погляди вчених-економістів на сутність поняття "аудит розрахунків за товарними операціями". Розкрито сутність аудиту розрахунків за товарними операціями завдяки окресленню його мети, завдань та джерел інформації.

Аннотация. Теоретически обосновано определение понятия "товарная операция". Систематизированы взгляды ученых-экономистов на сущность понятия "аудит расчетов по товарным операциям". Раскрыты сущность аудита расчетов по товарным операциям благодаря определения его цели, задач и источников информации.

Annotation. The definition of "audit settlements on trademark operations" was theoretical grounded. Economists, points of view based on the nature of the concept of audit settlement of trade transactions were systematized. The essence of auditing settlements under commodity operations by outlining its objectives, tasks and information sources is revealed.

Ключові слова: товарна операція, дебіторська та кредиторська заборгованість, придбані та реалізовані товари.

Україна на сучасному етапі характеризується розвитком ринкової економіки та її інтеграції у систему міжнародних економічних відносин. До розвитку економіки залучаються зовнішні та внутрішні інвестиції, кредити, йде роздержавлення власності та приватизація майна. Тому для нормального функціонування всіх ланок народного господарства потрібно, щоб підприємці, ухвалюючи рішення, мали достовірну інформацію про фінансовий стан підприємства, а також про окремі ділянки обліку (наприклад, облік розрахунків за товарними операціями), про законність і повноту відображення господарських операцій, тобто необхідне проведення аудиту та супутніх аудиту послуг.

Метою даного дослідження є висвітлення необхідності здійснення аудиту розрахунків за товарними операціями.

Питання аудиту розрахунків за товарними операціями вивчали такі вітчизняні вчені, як: Бутинець Ф. Ф. [1], Герасимович А. М. [2], Іванова Н. А. [3], Івахненко С. В. [4], Кужельний М. В. [5], Савченко В. Я. [6].

У процесі дослідження були використані такі методи: аналізу, синтезу, узагальнення та систематизації.

Результати дослідження полягають у тому, що удосконалення аудиту розрахунків за товарними операціями можливе, перш за все, при чіткому розумінні економічної сутності поняття "товарна операція".

Товарна операція – це операція, яка безпосередньо пов'язана з купівлею/продажем (надходженням/вибуттям) товару, що оформляється документально і є передумовою для виникнення поточної дебіторської/кредиторської заборгованості за придбані/реалізовані товари.

На думку Савченка В. Я., метою аудиту розрахунків за товарними операціями є підтвердження достовірності, повноти, реальності і законності обліку дебіторсько-кредиторської заборгованості у звітності, тобто у балансі підприємства [6, с. 220].

Завдання аудиту дебіторської і кредиторської заборгованості: установлення реальності заборгованості та термінів її прострочення; перевірка достовірності відображення в обліку дебіторської заборгованості залежно від прийнятого методу визначення реалізації; перевірка правильності та обґрунтованості списання заборгованості та нарахування резерву сумнівних боргів; встановлення причини утворення заборгованості, її виникнення і реальності отримання; оцінка стану розрахунково-платіжної дисципліни за всіма видами розрахунків з кредиторами підприємства; установлення наявності, правильності оформлення і дотримання умов договорів та інших документів, що визначають права та обов'язки сторін як з постачання матеріальних запасів, так і з реалізації готової продукції.

Джерелами інформації для проведення аудиту розрахунків за товарними операціями є: нормативні і законодавчі акти, які регулюють дані операції; реєстри синтетичного, аналітичного обліку, форми звітності; первинні документи з обліку даних розрахунків [2, с. 29–30].

Таким чином, дебіторська заборгованість за товари істотно погіршує фінансовий стан підприємства, вона є іммобілізацією грошових коштів, відверненням їх з господарського обороту, що приводить до зниження результативних показників діяльності підприємства, оскільки прострочена дебіторська заборгованість, за якого закінчився термін позовної давності, підлягає віднесенню на збитки підприємства. Отже, аудит сьогодні відіграє надзвичайно важливе значення.

Наук. керівн. Дікань Л. В.

Література: 1. Підручник для студентів спеціальності "Облік і аудит" вищих навчальних закладів / [Ф. Ф. Бутинець та ін.]; під заг. ред. [і з передм.] Ф. Ф. Бутинця. – 8-ме вид., доп. і переробл. – Житомир : ПП "Рута", 2009. – 912 с. 2. Герасимович А. М. Уроки досвіду і сьогоднішні проблеми аудиту в Україні / А. М. Герасимович // Бухгалтерський облік, аналіз та аудит: проблеми теорії, методології та організації. Спец. випуск. – 2010. – С. 29–30. 3. Іванова Н. А. Організація і методика аудиту / Н. А. Іванова. – К. : Цул, 2008. – 212 с. 4. Івахненко С. В. Інформаційні технології в організації бухгалтерського обліку та аудиту : навч. посібн. / С. В. Івахненко. – 4-те вид., випр. і доп. – К. : Знання, 2008. – 343 с. 5. Кужельний М. В. Теорія аудиту / М. В. Кужельний, Г. М. Давидов // Бухгалтерський облік і аудит : науково-практичний журнал. – 2006. – № 5. – С. 44–51. 6. Савченко В. Я. Аудит / Савченко В. Я. – К. : КНЕУ, 2006. – 328 с.